

Má-li se výuka na českých školách změnit k lepšímu, učitelé se musí vzdělávat společně, soustavně a nejlépe přímo ve škole, kde vyučují

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 6. 6. 2023 – Partnerství pro vzdělávání 2030+ zveřejňuje záznam online konference **Jak společně podporovat efektivní učení učitelů**. Online konference zakončená panelovou diskuzí je součástí série vzdělávacích akcí, která je přípravou na druhé kolo veřejné konzultace na téma **Jak nastavit odpovědnost za kvalitu vzdělávání v MŠ a ZŠ v ČR?** Cílem podzimní veřejné konzultace bude zmapovat názory odborné veřejnosti na optimální nastavení územní správy škol zaměřené na zlepšování vzdělávacích výsledků, wellbeingu a rovných šancí dětí a žáků.

Dobře nastavený profesní rozvoj učitelů je jedním z nejefektivnějších nástrojů, které umožňují zlepšování vzdělávacích výsledků žákyň a žáků. *“Podpora profesního učení učitelů a ředitelů škol přitom patří mezi nejdůležitější činnosti, které vykonává střední článek vzdělávání v úspěšných vzdělávacích systémech. Střední článek vzdělávání v tomto kontextu používáme jako obecný odborný pojem, který zahrnuje širší skupinu aktérů ve vzdělávání,”* popsala důvody, proč je třeba se otázkou profesního vzdělávání učitelů v kontextu úvah o nastavení středního článku zabývat, programová manažerka Partnerství pro vzdělávání 2030+ a moderátorka konference Silvie Pýchová.

Příspěvky přednesené na konferenci se věnovaly českým zkušenostem z organizací efektivního vzdělávání učitelek a učitelů na školách.

Zazněly tyto příspěvky:

- Hana Košťálová, Pomáháme školám k úspěchu – Profesní učení pedagogů ([zde](#))
- Milan Pol, Ústav pedagogických věd Masarykovy univerzity v Brně – Pedagogické vedení školy a profesní rozvoj učitelů ([zde](#))
- Jiří Nekola, Národní pedagogický institut ČR – Jak chceme podporovat profesní učení učitelů v rámci metodických kabinetů ([zde](#))
- Panelová diskuze ([zde](#)), **záznam celé online konference** ([zde](#)).

Shrnutí obsahu přednesených příspěvků

Hana Košťálová je programovou ředitelkou organizace, která se dlouhodobě zabývá prosazováním změn ve vzdělávání na úrovni školy, včetně profesního rozvoje jejich pedagogických sborů. Podmínky pro efektivní profesní rozvoj učitelů a učitelek ve svém přednášce rozdělila do tří bodů – 1. profesní učení jako společné zkoumání praxe, 2. učitel jako lídr zlepšování a 3. prostředí podporující profesní učení. Hana Košťálová zdůraznila, že pokud má učitel změnit svoji praxi a svoje myšlení, jeho vzdělávání musí být propojeno s

učením dětí, pokud má být efektivní, nejde o jednorázový kurz mimo školu, ale dlouhodobější proces, který se odehrává i ve výuce, kde učitel zkouší v praxi novinky, které mu vzdělávání přináší a ve kterém není osamocený. *“Společné profesní učení říká, že se učím s někým, nikoli od někoho. Nejen že s ním sdílím zkušenosti, materiály nebo příklady dobré praxe, to vše je ve společném učení obsaženo, ale aby to bylo společné profesní učení, které opravdu z učitelů dělá lídry změny, je v něm obsaženo společné vyhodnocování dopadu výuky na učení dětí. Společně hledáme nová řešení, experimentujeme, bádáme, opět vyhodnocujeme, a tak společně vytváříme nové společné vědění,”* popsala podstatu společného učení na úrovni školy. Jako příklad takového učení uvedla tandemovou výuku, zahrnující společné plánování a především **reflexi** výuky, při níž často dochází k “profesnímu zdvihu”. Zdůraznila také potřebu v rámci učících se skupin podpořit učitele, kteří ostatním udávají směr a ujímají se role neformálních lídrů. *“Učitel, který je zároveň pedagogickým lídrem, se ptá, nakolik děti dosáhly cíle učení a co v jejich práci o tom vypovídá, směřují je k identifikaci potřeb dětí a toho, jak potřeby dětí naplnit,”* dodala Hana Košťálová.

Milan Pol se zaměřil na roli ředitele a ředitelek v profesním rozvoji pedagogů. V úvodu hovořil o řízení a vedení v užším slova smyslu. *“Skrze aktivity řízení vytváříme pevný základ, v dobrém případě proto, abychom se mohli pouštět do věcí neznámých, které přinášejí rozvoj. Děláme, na čem jsme se dohodli, a snažíme se to dělat tak, abychom se o to každý den, v každou chvíli mohli opřít. Ale samozřejmě kdybychom zůstali jen u řízení, můžeme se dostat do stavu, kdy budeme sofistikovaně přešlapovat na místě, což pro žádnou organizaci není dost. A proto je tu soubor procesů, který bychom mohli nazvat vedením v užším smyslu. To jsou činnosti, které se opírají o stabilní základnu vytvořenou řízením a které míří do méně jistého prostoru, směrem, o němž jsme přesvědčení, že je zajímavý a nosný a má co dočinění s budoucností organizace,”* vysvětlil základy, na nichž stojí práce ředitelky nebo ředitele jako pedagogického lídra školy, Milan Pol.

Zdůraznil, že školu bychom měli vnímat jako místo učení, a to nejen pro žáky (byť jsou prioritou), ale i pro dospělé, v první řadě členy pedagogického sboru. Také on vyzdvihl význam spolupráce a společně plněných výzev a sdílené odpovědnosti. Nejdůležitějším předmětem, kterému jsou žáci vystaveni, podle něj není fyzika nebo matematika, ale škola sama, jak je uspořádána, jak tam lidé pracují, učí se, komunikují spolu. *“Dneska už vnímáme jako samozřejmé, že vedení není ani tak kvalitou jednotlivce, ale kvalitou organizace. Už nás nezajímají hrdinové, na které máme nebo nemáme štěstí, že jsou našimi řediteli nebo jinými lídry. Zajímá nás podstatně víc – jak je škola schopná nastavit své fungování, aby se příležitost angažovat se ve vedení dala rozprostřít napříč školou a aby do něj lidé mohli vstupovat z různých pozic školní struktury,”* vztáhl to přednášející k roli ředitele. Přednáška je doplněna řadou odkazů na relevantní odbornou literaturu.

Jiří Nekola využil svůj prostor k přestavení metodických kabinetů, jejichž síť Národní pedagogický institut dlouhodobě buduje. *“Hlavním cílem projektu je vytvořit takovou strukturu, která by umožňovala prostřednictvím sdílení dobré praxe podpořit profesní rozvoj učitelů. Máme tu síť aktivních učitelů - profesionálů, kteří jsou ochotní sdílet své praktické zkušenosti, pomáhat radou nebo se ujmout role lektora,”* řekl v úvodu své přednášky.

Připomněl oblibu webinářů, které díky nim Národní pedagogický institut může nabízet učitelské veřejnosti, počet uživatelů raketově narostl během covidové pandemie. Věnoval se také připravované podpoře implementace nového kurikula, v níž se s metodickými kabinety také počítá. NPI chce v rámci tohoto projektu podpořit do tisíce škol. Zmínil také připravované změny v profesním vzdělávání učitelů, které vyplývají z pilotních projektů NPI, analýz a evaluace stávajícího systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

V panelové diskusi se setkali lidé, kteří se o efektivně vedené profesní vzdělávání učitelů snaží v praxi – **Miroslav Kubíček**, zástupce ředitelky základní školy v Horce nad Moravou (která je zapojena v projektu Pomáháme školám k úspěchu), vedoucí pracovní skupiny Vzdělávání Národní sítě Místních akčních skupin (MAS) **Markéta Pošíková**, **Monika Šimonová** z týmu projektu SYPO (Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů) Národního pedagogického institutu a **Lukáš Viček**, předseda Asociace krajských vzdělávacích zařízení a ředitel Krajského vzdělávacího centra v Plzni. Panelovou diskusi moderoval vedoucí pracovní skupiny Střední článek Partnerství pro vzdělávání 2030+ Vladimír Srb.

Zdroje pro editory:

Více informací k tématu včetně prezentací je k dispozici na webu stredniclanek.cz

Výstup prvního kola veřejné konzultace na téma Jak nastavit střední článek, aby zlepšoval vzdělávací výsledky, wellbeing a rovné šance žáků?, kterou Partnerství pro vzdělávání 2030+ a SKAV (Stálá konference asociací ve vzdělávání) realizovaly ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR v dubnu a květnu 2021, [zde](#).

Záznam online konference Střední článek ve vzdělávání jako téma ke společnému řešení [zde](#).

Arnošt Veselý: Střední článek ve vzdělávání: vymezení pojmu, přístupy a implikace pro vzdělávací politiku (studie) [zde](#).

Arnošt Veselý: Různá pojetí a podoby středního článku ve vzdělávání (článek v časopise Řízení školy) [zde](#).

Jakub Fisher, Petr Mazouch: Společenství obcí: potenciální úspory z rozsahu a dopad na snížení administrativní zátěže ředitelů škol (studie zpracovaná pro Partnerství pro vzdělávání 2030+ na Vysoké škole ekonomické v Praze) [zde](#).

Barbora Čermáková: Systémy přípravy, vzdělávání a podpory ředitelů škol ve vybraných zemích (studie) [zde](#).

S publikacemi shrnujícími činnost Partnerství pro vzdělávání 2030+ včetně pracovní skupiny Střední článek se můžete seznámit [zde](#) a [zde](#).

Rozhovor s Arnoštem Veselým, vedoucím týmu připravujícího Strategii pro vzdělávání 2030+, která zavedení středního článku do českého vzdělávacího systému stanovil jako prioritu, [zde](#).

Vladimíra Srb: Které činnosti pracovníků středního článku ve vzdělávání mají největší dopad na učení žáků? (článek v časopise Řízení školy) [zde](#).

Vladimír Srb: Dokážeme se shodnout na optimální podobě středního článku ve vzdělávání? (článek v časopise Řízení školy) [zde](#).

Kontakt pro média:

Radka Hrdinová, mediální koordinátorka Partnerství pro vzdělávání 2030+, 603 177 791, radka.hrdinova@partnerstvi2030.cz

Partnerství pro vzdělávání 2030+ založilo v červnu 2020 sedm významných platforem ve vzdělávání podpisem Memoranda o Partnerství pro vzdělávání 2030+: Asociace krajských vzdělávacích zařízení, Asociace ředitelů základních škol ČR, Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, Česká rada dětí a mládeže, Nadační fond Eduzměna, Národní síť Místních akčních skupin ČR a Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV). Zapojené organizace se ztotožňují se dvěma hlavními cíli Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a chtějí aktivně přispět k jejich naplnění: 1. Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. 2. Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. V dubnu 2021 se přidalo sedm organizací v roli odborných partnerů: Asociace výchovných poradců, Centrum Locika, Centrum sociálních služeb Praha – Pražské centrum primární prevence, EDUin, Jednota školských informatiků, Učitel naživo a Učitelská platforma. V červnu 2022 se k Partnerství 2030+ přidaly další čtyři organizace odborných partnerů: Asociace pracovníků Pedagogicko-psychologických poraden, Cyril Mooney Education, Nevypusť duši, a PAQ Research, z. ú. V listopadu 2022 byl založen a zapsán ústav Partnerství pro vzdělávání 2030+, z. ú. Od ledna 2023 vystupuje Partnerství pro vzdělávání 2030+ již jako samostatná organizace. Sledujte aktuální informace o Partnerství 2030+ na Facebooku. Našimi konzultačními partnery jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Česká školní inspekce, Asociace krajů České republiky a Národní ústav duševního zdraví.

Finančními partnery Partnerství pro vzdělávání 2030+ jsou Nadace České spořitelny, Nadace RSJ, Nadace BLÍŽKSOBĚ, Nadace Lilie & Karla Janečkových a Nadace ČEZ.

Partnerství
pro vzdělávání
2030+